

Englannin työläisnaiset ja asuntokysymys

(Jatkoo ensimmäisestä sivusta)

(Työpuolue) naisosaston johtaja ja sosialistisen naistenlehden The Labour Woman'in (Työläisnainen) toimittaja ja on hän siitä huolimatta, että hän on syntyperältään itävaltalainen, innolla ottanut osaa neijätoista pitkää vuotta Englannin työpuolueen elämään ja vaiheisiin.

Englannissa on nyt kuten tiedämme kurjat asunto-olot, jotka ovat tri Phillippin sydämen asiana. "Social-Demokraten" on haastatellut tri Phillippia, joka on samalla tehnyt selkoa Englannin asuntokysymyksestä.

"Valtakunnan ensimmäisenä ja tärkeimpänä tehtävänä on hankkia kansalaisilleen hyvät asunnot ja siinä myöskin hyvät kodit", lausui neiti Phillipp painokkaasti. "Ennen so-taa oli Englannissa yksityisiä, jotka rakensivat taloja, jota tietenkin tehtiin vain oman voiton toivossa. Sodan aikana oli toiminta tällä alalla kokonaan lamassa, josta oli seurauksena, että asuntopula tuli yhä huuvammaksi. Sodan jälkeen ei myöskään asuntokysymys ole tullut yhtään paremmaksi.

Sodan loputtua tiedettiin kyllä, että tulisi saada vahvoja ja terveitä sotilaita ja ymmärrettiin, että asuntoproblemi on tärkein ratkaisu terveen sukupolven saamiseksi. Lloyd George asetti komiteoita ottamaan selvää asiasta. Eräs näistä komiteoista tuli siihen tulokseen, että ensimmäisenä vuonna sodan jälkeen tarvittaisiin rakentaa 300,000 taloa. Labour Party teki myös arvostelun, jonka mukaan tarvittaisiin yksi miljoona uutta taloa. Mutta hallituksen ei onnistunut saada tämän vuoden kuluessa enempää kuin noin 125 taloa.

Silloin päättivät naiset puuttua asiaan ja tehdä äänensä kuuluvaksi. Miehet ovat kulkineet aikoina esittäneet, että naisen paikka on kodissa. Mutta silloin tulisi myöskin miesten pitää huoli siitä, että koti tulee arvomukaiseksi paikaksi naiselle. Täähän asti ei naisilla ole kysytty mitään asuntokysymyksen suhteen, vaikka naisilla tässä suhteessa on mitä suurimpia kokemuksia. Naiset ovat tietenkin silloin tällöin olleet edustettuina selontekokomiteoissa, mutta nuo edustavat naiset ovat olleet siitä luokasta, joiden ei koskaan tarvitse häiritä taloustehtävien kanssa, joten niiltä on puuttunut kaikki käytännöllinen kokemus matnitulla alalla. Siksi työläisnaiset samoihin aikoihin kuin Lloyd George v. 1917 asetti komiteoita, päättivätkin ottaa asuntokysymyksen omiin käsiinsä ja ryhtyä yhteistyöhön yli koko maan. Muodostettiin komitea joka lähetti tuhansia kappaleita kyselykaavakkeita, joissa tiedusteltiin niistä puutteista, joita kunkin kodissa oli ja millä lailla kukin toivoi kotinsa olevan järjestetty.

Sitä huolimatta, että näitä kyselykaavakkeita ei annettu ilmaiseksi, vaan perittiin niistä määrätty korvaus, oli osanotto niihin tiedusteluihin sangen runsas. Vastauksia saapui lukuisasti. Ja mikä oli merkittävä, vastailivat naiset maan syrjäisimmiltäkin kolkilta kysymyksiin tuoden ilmi käsityksensä siitä, millainen heidän mielestään tulevaisuuden koti pitäisi olla. Kasarmitalot olivat kallekkin mielestä hylättäviä.

Näiden vastausten perusteella ovat naiset sitten tehneet ehdotuksen, joka koskee asuntojen rakentamista. Kasarmityyppi on kaikkien mielestä sopimaton ja sensijaan pitäisi rakentaa yhden perheen rakennuksia, jotka sisältävät vähintään viisi huonetta — kolme makuuhuonetta, ruokasali ja vierashuone — sekä sitä-

paitsi keittiön, kylpyhuoneen sekä puutarhan. Perheenäidin työskentelypaikasta tulee olla näköala valo-sille, avoimille ja istutuksilla koristetuille palkoille eikä pimeisiin takapihoihin. Asuinrakennukset tulee kokonaan erottaa tehdasalueista ja muodostaa ihanla puistokaupungin-osa.

Tämän ohjelman perilleviemisen puolesta on Englannissa harjoitettu innokasta propagandaa, niin että kaupunkien ja kuntien viranomaiset ovat nykyisin alkaneet kiinnittää huomiotaan sekä ryhtyneet seuraamaan naisten neuvoja tässä tärkeässä kysymyksessä

TYÖN VALTAKUNTA

(Jatkoo ensimmäisestä sivusta)

teiskunnassa on valta niillä, jotka eivät tee työtä, ja ne ovat orjia, jotka ahkerasti työskentelevät yhteiskunnallisessa tuotannossa.

Neuvosto-Venäjällä on päinvastoin valta niillä, jotka työllään hyödyttävät yhteiskuntaa, eikä minkäänlaista valtaa laiskureilla ja loiseläjillä. Työvelvollisuus hävittää koko laiskurijoukon ja sulattaa sen monita-toisen työarmeijan solustoksi. Kun yhteiskunnan kaikkien jäsenten ajatus ja työ yhdistyvät luovaan toimintaan niin seurauksena on, hyvinvointia uhkuva uusi yhteiskunta.

Porvarillinen yhteiskunta kihisee laiskureista ja riistäjistä. Työväen Neuvosto-Venäjällä on työn valtakunta, jonka kaikki solut ponnistavat yhteisiedun puolesta.

(Pohjan Kansasta.)

Nykyaikaisia "kulttuurikuvauksia"

Suurta huomiota herättänyt sikiön-karkoituusoloudeudenkäynti Ruotsissa.

Tukholmassa on viime viikkoina ollut raastuvanoikeuden käsiteltävänä Ruotsissa suurta huomiota ja monipuolista väittelyä herättänyt jouko-oloudeudenkäynti sikiönkarkoituksesta syytettyjä 15 naista ja 2 miestä vastaan. Viime viikon alkupäivinä tuomittiin syytetyistä 2 naista 1 vuoden vankeusrangaistukseen. Oikeudenistunnosta, joka tapahtui yleisölle suljettujen, mutta sanomalehtimiehille avonaisten ovien takana, ja yleensä näistä tuomioista kirjoittaa Norjan "Social-Demokraten'in" Tukholman kirjeenvaihtaja lehdelleen seuraavan liikkuvan kuvauksen:

"Langetetut tuomiot ovat kyllä lievin rangaistus, mitä laki määrää siinä tapauksessa, että tällainen teko on tullut täysin todistetuksi, mutta katsottuna sitä taustaa vastaan, mikä vuoksi nämä naisraukat ovat näin menetelleet, vaikuttaa laki suorastaan raakalaisuudelta. Tuomiot ovatkin herättäneet vastustusliikkeen, joka leviää yhä laajemmalle eri kansakerrosten keskuudessa ja vaatii, että lain määräykset ovat tällä alalla pikaisesti uusittavat. Vasemmistososialistien käytännöllinen toimenpide, heidän toimittaessaan keräämään nimilistoja, joiden allekirjoittajat pyytävät tuomittujen armahtamista, saanee suurta kannatusta sekä miesten että naisten taholta. Kysymys äitityöväkyydestä on myöskin tämän surullisen oikeudenkäynnin kautta saanut uutta virkeyttä.

Kuten aikaisemmin on mainittu, oli vangittuja alkuaan 17 ja syytettiin heitä osaksi siitä, että olivat auttaneet toista sikiölähdetyksissä ja osaksi siitä, että olivat itse olleet tuon toimenpiteen alaisia. Näistä asetettiin kuitenkin 12 vapaalle jalalle jo oikeuden ensimmäisessä istunnossa. Mutta sehän todistaa vain poliisiliallistia intoa näitä onnettomia valnotessaan. Yksi jäljellejääneistä viidestä on sen jälkeen viety heikko-

mielisenä sairashuoneeseen ja kahden tuomiota ei ole vielä langetettu.

Kaikki ne raukat, jotka päästettiin vapaalle jalalle oikeuden ensimmäisessä istunnossa, saivat kuitenkin kestää 2-3 viikon arestin — poissa lapsiensa luota, jotka useimmissa tapauksissa olivat kokonaan riippuvaisia äidin huolenpidosta. Heidän on ollut pakko paljastaa oikeuden edessä elämänsä arkaluontoisimmat olosuhteet. Monen hermosto onkin kärsinyt parantumattomia vaurioita tämän piinan johdosta.

Kuulkaahan esimerkiksi, mitä toinen vuodeksi tuomituista sai itkun välissä kuiskatuksi ja sammalle- tuksi:

Kotona oli hänellä kelvoton mies ja viisi pientä lasta — — — vähän ruokaa — — — paljo työtä ja kurjuutta — — — helkko terveys — — — kurjat asunto-olot — — — lapsien täytyi pitää huolta itsestään — — — Kuinka jaksaisi hän kantaa niitä sydämentuskia, mitä kuudennen lapsen tähän kurjuuteen synnyttämisen hänelle tuotti? Kuinka voisi hänellä olla omaatuntoa siihen? Siksi koetti hän estää sitä. Mutta laki ei sallinut ennakkaista apua tässä tapauksessa. Hän on siis syyllinen. Lähdetyksen onnistui hyvin, mutta jälkeensä tuli hän salpaaksi, ja joutui sairashuoneeseen. Täällä todettiin mitä oli tapahtunut. Siinä oli siis todistukset. — — — Ja niin laski "oikeudentunto" kyntensä häneen.

Nyt saa koti tulla toimeen ilman äitiä — kokonaisen vuoden. Ja hän katoaa yksinäiseen koppiinsa ja voi tuskin koskaan enää tehdä mitään omaistensa hyväksi.

Oi, kuinka monta surullista näkyä kiertääkään siinä päivinä kestävästä käsitteilyn aikana katselijan silmien eteen. Ken oli sitä näkemässä, hän ei voine sitä koskaan unohtaa.

Syytetyt tuotiin sisään viisi kerrallaan. Kesken asian käsitteilyn täytyi heille hankkia selkänöillä varustettuja tuolia, ja pyörtymys seurasi pyörtymystä. Tunnustukset tulivat esille kuin raskaina valtuksina kovan itkun välillä.

Keskiläikäinen työläisnainen saa krampppikohtauksen kuulustelun kestäessä ja kannetaan hänet tällöin ulos. Tuntia myöhemmin istuu hän jälleen syytetyjen penkillä ja saa jatkaa kiusallista kuulustelua. Silloin tulee uusi ja entistä voimakkaampi krampppikohtaus. Hän ei saa tilaisuutta selittää tuomarille, kuinka hänen ensimmäinen miehensä häntä kohteli. Tämä antoi hänen ryömiä lattialla kuin koiran ja potki häntä kasvoihin, selittää asianaajaja hänen puolestaan.

Kaksi nuorta sisarusta, molemmat palvelustyttöjä, pyörtäivät juuri kuin heidän asianaajajansa ryhtyi heitä puolustamaan. Ja kauvan, kauvan kestää, ennenkuin he tulevat tajuhinsa ja voivat iloita asianaajajan ilmoituksen johdosta, että heidät molemmat on laskettu vapaiksi.

Useat syytetyistä ovat olleet yksin huoltamassa itseään. Useimmat ovat huonosti ravittuja ja olleet vailla hoitoa. Ei yksikään heistä ole aikaisemmin ollut tekemisissä lain kanssa. Hiljaisina, kokoonlyyhistyneinä istuvat he salalaistune, itkettyneine kasvoineen, jotka kantavat ainaisen talstun ja hädän leimaa. Useat heistä ovat jo itjakkaitakin.

Nyt ovat he tuomittuja — merkkattuja.

Mutta kansan terve oikeustajuunta osaa kyllä arvioida tuomion ja tuomita sen lain, joka kieltää heiltä oikeudenmukaisen kohtelun. — TSST.

Suurauuden hulluutta

Vanhan ajan ihmiset sanovat, että on yhdeksää eri lajia hulluja. Taitaapa siinä olla peräinkin, sillä harvoin näkee kahta yhdenlaista hullua. Mikä heistä sitten on kallekin

hulluinta, on epävarma asia..... Kuitenkin sattuu olemaan mekkäläistenkin joukossa joskus sellaisiakin henkilöitä, jolle tulee kohtauksia "suuruudenhuudessa" ja sitäkin on monta eri lajia..... Kun kulkee tätä "heran kaalimaata", minne päin vaan, niin näkee aina jotain..... Tapaa satumatlaa jonkun "poikamiehen", joka on ehtinyt pommata elämänsä tietä niin pitkälle, että on ohi sen ensimmäisen "villityksen" ja lähentelee sitä viimeistä villitystä, mutta sitenkään ei voi sanoa häntä vanhaksi, eikä myöskään nuoreksi, vaan siltä väliltä, nimittäin — vanhanuoripoika. —Tällekin sattuu joskus vielä kohtauksia. Hän aikoo lähettää Suomeen vanhalle sedälleen sata dollaria, niinkuin avustukseksi..... Se kyllä on kiitettävä ja hyvä asia, jos sen summan lähettää todelliseen avustuksena velvollisuuden tunteessa, mutta kuin siihen sekaantuu sitä suuruuden hulluutta, niin silloin se menettää arvonsa. Tuo summa kun lähetetään vaan siksi, että siltä muodostuu "kunnia-asia" lähettäjälle. Ei siis velvollisuudesta, eikä sentähden, että setä sitä tarvitsee, siksi että siinä on kysymyksessä kunnian himo tulla huomatuksi paremmin kuin toiset..... Kun jatkamme matkaa "kaalimaassa", tulla tupahtaa vastaan puhdas suomalaisrotuinen "jänkki-tyttö" ei yksin, vaan rinnalla kävellä tojottelee vieraskielinen, josta ei varmuudella voi päätää mihin kansallisuuteen hän kuuluu..... Eihän siinä nyt mitään pahaa ole, vaikka he yhdessä kävelevätkin, kerrankos sitä niin tapahtuu. Mutta siinäkin asiassa on joukossa suuruuden hulluutta. Tyttö luuleta olevansa "toiskielinen", koska on helluna "kielinen" ja näissä ihmissä unelmissa hän vaeltaa "kielisen hellun" rinnalla, huomaamatta, että jotkut "suomea taitamattomat" naureskellen katsovat heidän jälkeensä ja sanovat toisilleen: Mikähän sitä "Finnish Woman"ia valvaa, kun suomalaiset pojat ovat niin lujassa, että on pakko turvata vieranseen rotuun. Eihän se nyt mikään paha asia olisi, sillä onhan ennenkin niin tapahtunut, mutta he vaan ihmettelevät siksi, kuin tapahtavat neidän ostoksilla, nenäliinaa, hansikkaita, tai kenkiä ostamassa..... niin on..... tulikki mukana..... Herra paratkoon..... niin yksinkertaisissa asioissa..... vaan se lemme kieli ehkä on helpompaa puhua, millä kielellä vaan, kuin mitä tarvitaan tavallisissa jokapäiväisissä asioissa..... Niin se vaan on, että hulluja on yhdeksää eri lajia..... Olisi se hauska nähdä, kuin ihmiset joskus kehittyisivät ja pyrkyisivät sille elämän tasolle, että omistaisivat parempia ihanteita ja työskentelisivät niiden saavuttamiseksi, kuin valvaavat ja tuhlaavat aikansa ja järkensä tyhjän kunnian ja arvottomain typeryyksien tähden. Yksi Pöhlö.

SÄKENIÄ

Tilakaa nyt, ettei enään unohtu. Säkeniä on yleisesti arvokkuudeltaan tunnustettu tarkoitustaan vastaavaksi julkaisuksi. Ainoa laatuun. Mielenkiintoisia tietoja Venäjältä. Hinta \$1.50 vuosi.

RAIVAUSA, Fitchburg, Mass. Box 468.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA LÄÄKEKIRJA — No. 5

Sinä on yli 25-vuotias ja naisten tautia sell. tetyt. Kun myöskin täydellisen laatuun suomalaisista lääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen tautilleen, samaten myöskin lääkkeitten hinnat y. m. Lääkkeet eivät ole patentilääkkeitä, vaan suomalaisia valmistettuja, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia. Tämän kirjan saatio vapasesti ja pitäisi sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette, varokaa hembuukiläkkeistä ja hembuuki-tojotteista. —Lignell'in Aptekki on suurin — —Suom. Aptekkilike Yhtysvalloissa— P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.